

Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej za rok 2023

Informacje ogólne

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działa na podstawie:

- Uchwały nr LXI/542/2023 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 28 czerwca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów.
- Zarządzenia Nr 210/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 1 września 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
- Uchwały nr 1 Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów z dnia 12 września 2023r. w sprawie Przyjęcia regulaminu określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bytów oraz trybu powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021 poz. 1249 t.j.).

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwał, zarządzenia Burmistrza Bytowa oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Bytowa, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów to grupa dziewięciu specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na terenie gminy Bytów.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Urzędu Miejskiego – Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Bytowie,
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bytowie,
- ochrony zdrowia - Szpital Powiatu Bytowskiego,
- organizacji pozarządowej - "Stowarzyszenie Kobiet na Rzecz Kobiet i Rodziny",

Na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów w dniu 12 września 2023r. w głosowaniu jawnym została wybrana na przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Ewa Dulewicz, natomiast na zastępcę wybrano Adrianę Zabrocką - Uchwała nr 1.

Realizowane działania

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2021 - 2025. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2023 roku odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań z uwzględnieniem zmian wynikających ze zmiany ustawy, w tym związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy, ustalano plany działań w przypadku konkretnych rodzin uwikłanych w przemoc, wypracowywano skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań.

W dniu 27 września 2023 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w rodzinach dotkniętych przemocą.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez jednego z upoważnionych podmiotów: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Zostaje wówczas przez Zespół Interdyscyplinarny powołana uchwałą Grupa diagnostyczno- pomocowa, która interdyscyplinarnie rozwiązuje problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej i w razie potrzeby rozszerza swój skład tak aby jak najlepiej zbudować plan pomocy w kierunku zaprzestania występowania przemocy.

Tabela poniżej przedstawia ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty na przestrzeni czterech lat:

	2020	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”, w tym:	47	42	45	60
pomoc społeczna	3	4	2	6
policja	44	36	43	50
oświata	0	1	0	4
ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	0	1	0	0

- W okresie sprawozdawczym 10 „Niebieskich Kart – A” założono w toku trwania tej samej procedury.
W 2023 roku powołano 50 grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 27 grup roboczych kontynuowało pracę w okresie sprawozdawczym, a powołane były przed okresem sprawozdawczym. Łącznie w 2023 roku działało 76 grup roboczych, w 73 rodzinach, w tym 5 grup roboczych w 5 rodzinach powołano dwa razy w roku sprawozdawczym.
- Grupy robocze spotkały się na posiedzeniach 194 razy.
- Łącznie w grupach pracowało 40 przedstawicieli różnych służb.
- Grupy robocze sporządziły: 37 „Niebieskich Kart – C” oraz 35 „Niebieskich Kart – D”.
- W roku 2023 zakończono procedurę "Niebieskie Karty" w 57 przypadkach. W 33 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy rodzinie, w 23 – w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazuje na brak zasadności prowadzenia działań w ramach niebieskiej procedury. 1 „NK” przekazano do ZI w innej gminie.
- Grupy robocze skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec 13 osób.
- 8 Niebieskich Kart założono w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dzieci.
- Grupy robocze przekazały 1 zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodzin z powodu bezpośredniego zagrożenia

życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie (art.12a ustawy) – 6.

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „Rodzina bez przemocy - wsparcie rodzin zagrożonych i doświadczających przemocy. Edycja II” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz budżetu Gminy Bytów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu zrealizowano:

I. Działania dla rodzin, osób uwikłanych w przemoc bądź zagrożonych przemocą:

1. Warsztaty "**Bez klapsa – Pozytywna dyscyplina dla rodziców**" - przeznaczone były dla osób z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian, mających wąski zakres kompetencji wychowawczych. Wiedza przekazana podczas warsztatów miała na celu pomoc rodzicom i opiekunom w rozumieniu dzieci, wspieraniu ich naturalnego potencjału. Wprowadzaniu metod wychowawczych opartych na wzajemnym szacunku i miłości, bez kar.

2. **Warsztaty „Mam tę moc”** - przeznaczone były dla dzieci w wieku 6-8 lat, z trudnościami w zachowaniu i emocjach, mające na celu rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych dzieci, w tym rozwój rozpoznawania i nazywania emocji, rozwój umiejętności komunikacyjnych, rozwój rozumienia sytuacji społecznych, radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. W warsztatach wzięło udział 8 dzieci.

3. **Warsztaty kreatywne dla dzieci: manualne, sportowe i kulinarne** skierowane do dzieci w wieku 8-12 lat i ich rodziców, których celem było wzmocnienie i wsparcie postawy twórczej dzieci oraz rozwój ich osobowości poprzez aktywne spędzanie wolnego czasu w przyjaznej atmosferze, rozwój współpracy rodziców z dziećmi w atmosferze szacunku. Rodzice mogli poszerzać swoje umiejętności wychowawcze, m.in. poprzez okazję do wdrażania nowo poznanych metod wychowawczych z zakresu pozytywnej dyscypliny.

4. **Konsultacje psychologiczne z wykorzystaniem metody „Kid’s Skills – Dam radę!”** – odbyło się 15 konsultacji, w których wzięło udział 5 rodzin. Spotkania przeznaczone były dla dzieci oraz rodziców przejawiających zachowania przemocowe w relacjach z dziećmi w wieku szkolnym prowadzone przez psychologa/praktyka metody „Dam Radę!”, a ich celem było wsparcie rodziców i dzieci w przezwyciężeniu problemów emocjonalnych.

5. **Konsultacje pedagogiczne z elementami terapii pedagogicznej** – odbyło się 15 konsultacji, w których wzięło udział 8 rodzin. Uczestnicy konsultacji mieli możliwość poznać konstruktywne metody wychowawcze oraz nabyć umiejętności w zakresie poprawy nieodpowiedniego zachowania wobec swojego dziecka.

6. **Grupa wsparcia** – w ramach tego działania odbyło się 9 spotkań po dwie godziny. Spotkania obejmowały podstawowe zagadnienia z zakresu przemocy w rodzinie, a ich celem było zwiększenie świadomości uczestniczących osób na temat przemocy, cykli przemocy, konsekwencji psychologicznych, wpływu na rodzinę oraz poszukiwanie alternatywnych rozwiązań dla poczucia bezradności i rezygnacji ze zmiany własnej sytuacji, ćwiczenie asertywności w relacjach etc.

II. Działania na rzecz instytucji pomocowych:

1. Szkolenie dla służb „Superwizja koleżeńska pracy Zespołu Interdyscyplinarnego” – szkolenie w dwóch warsztatach odbyło się 23.11.2023 r. i 30.11.2023 r. W szkoleniu wzięło udział 18 przedstawicieli różnych służb pomocowych: pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy, funkcjonariusze policji, kuratorzy, przedstawiciele GKRPA.

2. Wyjazd szkoleniowo – integracyjny z superwizją koleżeńską – dla 16 osób (w wyjeździe wzięli udział przedstawiciele GKRPA, pracownicy socjalni, kuratorzy, funkcjonariusze policji).

W ramach projektu opracowano i wydrukowano w celach promocyjnych:

- 125 sztuk kalendarza trójdzielnego ściennego „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy” promujących działania zrealizowane w ramach II edycji projektu.

- ulotki informacyjne pn. „Jeśli doświadczasz przemocy, jesteś uzależniony, masz problem – skorzystaj z pomocy”.

Zakupiono również sprzęt i akcesoria do integracji sensorycznej, który przyczyni się do m.in. wyciszenia emocji, dostarczenia w sposób kontrolowany odpowiedniej ilości bodźców zmysłowych, aby dziecko tworząc reakcję adaptacyjną poprawiło integrację tych bodźców.

Realizacja działań skierowanych do rodzin i osób uwikłanych w przemoc pozwoliła m.in. na wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym opiekuńczo – wychowawczych, a także w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Wzrosła umiejętność konstruktywnego budowania i pielęgnowania relacji rodzinnych oraz twórczego, rodzinnego spędzania czasu wolnego.

Statystyki:

1. *liczba osób doznających przemocy w rodzinie: 148 osób, z tego:*

- kobiety – 61,
- mężczyźni – 8,
- dzieci i młodzież do 18 r. ż. – 79;

2. *liczba osób stosujących przemoc w rodzinie: 82 osoby, z tego:*

- kobiety – 15, w tym będące pod wpływem alkoholu – 1
- mężczyźni – 66, w tym będący pod wpływem alkoholu – 24
- dzieci i młodzież do 18 r. ż. – 1, w tym będących pod wpływem alkoholu – 1

Analiza budżetu

Zespół Interdyscyplinarny w 2023 r. realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dysponował łącznie kwotą: **52.116,01 zł**

w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły	- 29.008,96
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły	- 23.107,05

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco :

a) wynagrodzenia i pochodne:	<u>9.179,32</u>
▪ 4010 wynagrodzenia bezosobowe – dotacja celowa	6.720,00
▪ 4110 składki na ubezpieczenie społeczne – dotacja celowa	1.165,24
▪ 4120 składki na Fundusz Pracy – dotacja celowa	94,08
▪ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	1.200,00
b) wydatki rzeczowe:	<u>42.936,69</u>
▪ 4210 zakup materiałów i wyposażenia – dotacja celowa	4.945,47
▪ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	22,05
▪ 4220 zakup środków żywności – dotacja celowa	1.679,90
▪ 4220 zakup środków żywności	499,99
▪ 4300 zakup usług pozostałych – dotacja celowa	14.404,27
▪ 4300 zakup usług pozostałych	21.094,56
▪ 4360 opłaty z tyt. usług telekomunikacyjnych	290,45

Podsumowanie:

Rok 2023 w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a od 23 czerwca 2023r. „przemocy domowej” wniósł sporo zmian w funkcjonowaniu Zespołu. Poza zmianą nazewnictwa np. z grup roboczych na grupy diagnostyczno- pomocowe wprowadził szereg nowych obowiązków dla Zespołu, w tym m.in.: związane z monitorowaniem prowadzonych spraw przez grupy diagnostyczno - pomocowe w trakcie procedury jak i po jej zamknięciu. Zwiększyła się również częstotliwość spotkań zespołu – z kwartalnych na cyklicznie co 2 miesiące. Skonkretyzowana została procedura zobowiązania osoby stosującej przemoc do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym oraz wprowadzono obowiązek dostarczenia zaświadczenia o zgłoszeniu się lub ukończeniu programu. Wszystkie te zmiany wiążą się ze zwiększeniem obowiązków realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny jak i grupy diagnostyczno – pomocowe.

Działania realizowane w 2023 r. przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów zbieżne były z celami szczegółowymi Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2021-2025. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które zdiagnozowano m.in. w trakcie prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki skoordynowanemu działaniu wielu instytucji oraz wsparciu finansowemu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Gminy Bytów oferta pomocowa dla mieszkańców gminy Bytów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2023

była urozmaicona i adekwatna do potrzeb.

Zespół Interdyscyplinarny planuje w 2024 roku kontynuację wsparcia dla osób doznających przemocy w formie „grupy wsparcia” oraz warsztatów „Bez klapsa”. Ponadto wskazana jest kontynuacja działań szkoleniowych dla członków ZI i grup diagnostyczno - pomocowych, w tym umożliwienie przedstawicielom służb doskonalenia kompetencji miękkich, m.in. umiejętności psychologicznych z zakresu komunikacji interpersonalnej, umiejętności motywowania do zmiany. Wskazane jest także aktualizowanie wiedzy z zakresu procedur interwencyjnych i przepisów prawnych. Powyższe zwiększy prawdopodobieństwo tego, że przedstawiciele służb zaangażowanych w prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” będą realizowali swoje obowiązki na wysokim poziomie, a osoby uwięzione w przemoc skorzystają z szerokiej oferty pomocowej. Planuje również opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.